

Slutade hedningarnas tider 1914?

*En granskning av grundvalen för
Jehovas Vittnens budskap*

av
Carl Olof Jonsson

Göteborg 1983, reviderad 2009-2011

”Om någon giver svar, förrän han har hört, så tillräknas det honom såsom oförnuft och skam.” – Ordspråksboken 18:13, SKB 1917.

Detta arbete är en översättning med uppdateringar av den senaste engelska upplagan

Originalets titel:

THE GENTILE TIMES RECONSIDERED

Historically, Chronologically, and Exegetically.

Första engelska upplagan: Hart Publishers, Lethbridge, Canada, 1983.

Fjärde engelska reviderade och utökade upplagan:

THE GENTILE TIMES RECONSIDERED.

Chronology and Christ's Return.

Commentary Press, Atlanta, 2004.

Första svenska upplagan:

SLUTADE HEDNINGARNAS TIDER 1914?

Copyright by CKI-Förlaget, Göteborg, 1983.

ISBN 91-86518-00-3.

Andra reviderade svenska upplagan:

Webbutgåva, publicerad på Kristen Frihets hemsida 2009-2011.

Detta är den enda officiella nätutgåva som har godkänts av författaren och CKI-Förlaget. Andra utgåvor som helt eller delvis, i utdrag, sammanfattningar eller på annat sätt har lagts ut på olika hemsidor i strid med upphovsrätten har inte författarens och CKI-Förlagets godkännande.

UTGIVARNAS FÖRORD

Översatt från den fjärde engelska upplagan

”HEDNINGARNAS TIDER” är i dag ett ämne som har avgörande betydelse för miljontals människor. Kristus använde denna fras vid bara ett enda tillfälle som en del av det svar han gav på lärjungarnas fråga angående hans framtida ankomst och tidsålderns avslutning. Under de århundraden som sedan har gått har otaliga tolkningar och kronologiska tillämpningar av hans uttryck utvecklats.

Även om denna bok ger en anmärkningsvärt bred översikt över ämnet, fokuserar den i första hand på *en* framträdande tolkning, en som för miljontals Jehovas Vittnen på ett mycket påtagligt sätt definierar den tid de lever i. Tolkningen utgör vad de uppfattar som ett starkt kriterium för att kunna bedöma vad som utgör ”de goda nyheterna om riket” Jesus sade skulle predikas, och de använder den som en prövosten för att fastställa om en religiös organisations anspråk på att representera Kristus och hans rikes intressen är giltiga eller inte. Ett ovanligt faktum är att grundvalen för denna tolkning är ”lånad”, eftersom den, som författaren dokumenterar, uppstod nästan ett halvt sekel innan deras egen religiösa organisation började framträda på världsscenen.

Sällan har väl ett enskilt årtal spelat en så genomgripande och definierande roll i en religions teologi som det årtal denna tolkning fokuserar på: året 1914. Men det finns ett årtal bakom detta årtal utan vars stöd årtalet 1914 skulle berövas den betydelse man har tillskrivit det. Detta tidigare årtal är 607 f Kr, och det är detta årtals anknytning till en särskild händelse – Babelns ödeläggelse av Jerusalem – som är problemets kärna.

De av oss som har haft del i redigeringen av det här arbetet och som själva var medlemmar av författar- och redaktionsstaben vid Jehovas Vittnens internationella högkvarter i Brooklyn, New York, minns den närmast chockerande verkan som ankomsten av en avhandling om ”hedningarnas tider” från Carl Olof Jonsson i Sverige hade på oss i augusti 1977. Inte bara dokumentationens omfattning utan i ännu högre grad tyngden av bevisen fick oss att känna oss något förvirrade. I själva verket visste vi inte vad vi skulle göra med materialet. Denna avhandling kom sedan att utgöra grunden till Carl Olof Jonssons bok *The Gentile Times Reconsidered* (på svenska *Slutade hedningarnas tider 1914?*), som nu är ute i sin fjärde upplaga (på engelska).

När vi i dag läser den här boken har vi förmånen att ta del av mer än tre decennier av grundlig och noggrann forskning. Inte bara den oerhörda mängden tid, utan också tillgången till informationskällor som har gjort ett så intensivt studium möjligt, är något som mycket få

av oss skulle ha tillgång till. Författaren har inte bara utnyttjat resurser som British Museum utan har också haft personlig kommunikation med och assistans av medlemmar av dess stab, liksom även av assyriologer från olika länder.

Forskningen tar oss omkring två och ett halvt tusen år tillbaka i tiden. Många av oss tänker oss kanske den tiden som ”primitiv”, och det kan därför komma som en överraskning att inse hur avancerade vissa forntida folk var. Deras skrifter behandlar inte bara historiska händelser och kungadynastier utan består också av affärsdokument såsom huvudböcker, kontrakt, inventeringslistor, köpebrev, skuldsedlar, överlåtelsehandlingar och liknande. Deras kunskap om astronomi, om månens, planeternas och stjärnornas fortlöpande och cykliska rörelser i en tidsperiod utan tillgång till teleskop, är anmärkningsvärd. I ljuset av uttalandet i 1 Moseboken att dessa himlakroppar tjänar till att ”utmärka särskilda tider, dagar och år” får detta en verklig innebörd, i synnerhet i ett studium där kronologi spelar en central roll. (1) Inget, utom de moderna atomuren, överträffar dessa himlakroppar i precision vid mätning av tid.

Om kvaliteten på forskningen i den nybabyloniska perioden skriver professorn i assyriologi Luigi Cagni:

Gång på gång under min läsning [av Jonssons bok] överväldigades jag av en känsla av beundran för och djup tillfredsställelse över det sätt på vilket författaren handskades med argument som var förknippade med assyriologins område. Detta gäller i synnerhet hans diskussion av Babyloniens (och Egyptens) astronomi och de kronologiska informationer som finns i kilskriftstexter från det första årtusendet f Kr, källor som intar en central ställning i Jonssons argumentering.

... Hans allvar och noggrannhet visar sig i att han ofta har kontaktat assyriologer med speciell kompetens inom astronomins och den babyloniska kronologins områden, såsom professorerna H. Hunger, A. J. Sachs, D. J. Wiseman, C. B. F. Walker vid British Museum och andra.

När det gäller det ämnesområde jag själv är särskilt bekant med, de ekonomiska och administrativa texterna från de nybabyloniska och persiska perioderna, kan jag säga att Jonsson har bedömt dem helt korrekt. Jag satte honom på prov under läsningen av boken. När jag hade avslutat läsningen måste jag medge att han hade klarat provet lysande. (2)

De som har läst de första och andra [engelska] upplagorna av den här boken kommer att finna mycket som är nytt här. (3) Hela sektioner, däribland några nya kapitel, har tillkommit. Något som underlättar läsningen av boken är ett trettiotal illustrationer som har införts, inklusive brev och andra dokument. Många av illustrationerna är sällsynta och kommer utan tvivel att vara nya för de flesta läsare.

Den ursprungliga forskningen bakom boken kom oundvikligen att medföra att författaren kom på kollision med Vaktornets organisation, vilket – inte oväntat – ledde till hans uteslutning som ”avfälling” eller kättare i juli 1982. Denna dramatiska historia, som inte finns återgiven i de två första upplagorna, presenteras nu i ett avsnitt av *Inledningen* med rubriken ”Uteslutningen”.

Behandlingen av kronologin för den nybabyloniska perioden har utvidgats avsevärt. (Detta och följande gäller den senaste engelska upplagan.) De sju beviskedjorna mot året 607 f Kr som presenterades i de två första upplagorna har sedan dess mer än fördubblats. De bevis som bygger på de astronomiska texterna utgör ett separat kapitel. Den bevisbörda som presenteras i kapitlen 3 och 4 är i sanning enorm och uppdragar en oöverstiglig konflikt med och motbevisning av Sällskapet Vaktornets kronologi för denna forntida period.

Trots den mängd informationer som presenteras from forntida sekulära källor förblir denna bok huvudsakligen biblisk. Kapitlet "Biblical and Secular Chronology" ["Biblisk och sekulär kronologi"] reder ut en vanlig och allvarlig vanföreställning om hur vi kommer fram till en "biblisk kronologi", liksom även den felaktiga idén att ett förkastande av Vaktornets årtal 607 f Kr innebär att sekulär kronologi ges en ställning som är överlägsen en sådan "biblisk kronologi".

Vi är förvissade om att läsningen av denna unika bok skall hjälpa många att inte bara få en mer exakt kunskap om det förflutna, utan också en mer upplyst syn på vår egen tid och en ökad uppskattning av Skriftens trovärdighet och historicitet.

Utgivarna

Fotnoter till Utgivarnas förord:

(1) 1 Moseboken 1:14, *SKB 1917*.

(2) Från Luigi Cagnis förord till den italienska upplagan av *The Gentile Times Reconsidered*. Luigi Cagni, som var professor i assyriologi vid universitetet i Neapel i Italien, var bland annat en ledande expert på Ebla-tavlorna, de omkring 16.000 kilskriftstexter som har grävts ut sedan 1975 i kungapalatset i den forntida staden Ebla (ruinhögen bär i dag det arabiska namnet *Tell Mardikh*) i Syrien. Luigi Cagni avled i januari 1998.

(3) Detta och det som följer gäller den fjärde engelska upplagan från 2004.

INLEDNING

DEN DESILLUSIONERANDE och tidvis dramatiska process, som ledde fram till beslutet att publicera den här avhandlingen, skulle kunna fylla en hel bok. Av utrymmesskäl kan den bakgrunden här bara beröras i korthet.

Ett Jehovas Vittne får lära sig att sätta stor tillit till Sällskapet Vaktornet och dess ledarskap. Mot slutet av mina 26 år som ett aktivt Jehovas Vittne hade emellertid bevisen för att denna tillit var förfelad börjat hopa sig. In i det sista hade jag hoppats att ledarna för organisationen ärligt och ödmjukt skulle granska de fakta som kommit i dagen om rörelsens kronologi och vara beredda att acceptera dem, även om dessa fakta skulle visa sig vara förödande för organisationens exklusiva anspråk och centrala budskap. När det slutligen gick upp för mig att dessa ledare – uppenbarligen av samfundspolitiska skäl – föredrog att hålla miljontals människor i okunnighet om de bibliska och historiska bevisen mot kronologin, då tycktes ingen annan utväg stå öppen än att publicera de upptäckter som gjorts, för att på det sättet ge var och en som vill veta sanningen tillfälle att själv undersöka bevisen och dra sina egna slutsatser.

En människa är ansvarig för det hon vet. Om hon sitter inne med informationer som hon vet andra behöver för att rätt kunna bedöma sin livssituation – *informationer som dessutom undanhålls dem av den religiösa organisation de tillhör* – då skulle det vara ett brott att tåga. Då ligger ansvaret på henne att göra dessa informationer tillgängliga för alla som behöver dem och som vill veta sanningen, hur den än ser ut. Det är därför den här boken har publicerats.

Kronologins roll i Vaktornets förkunnelse

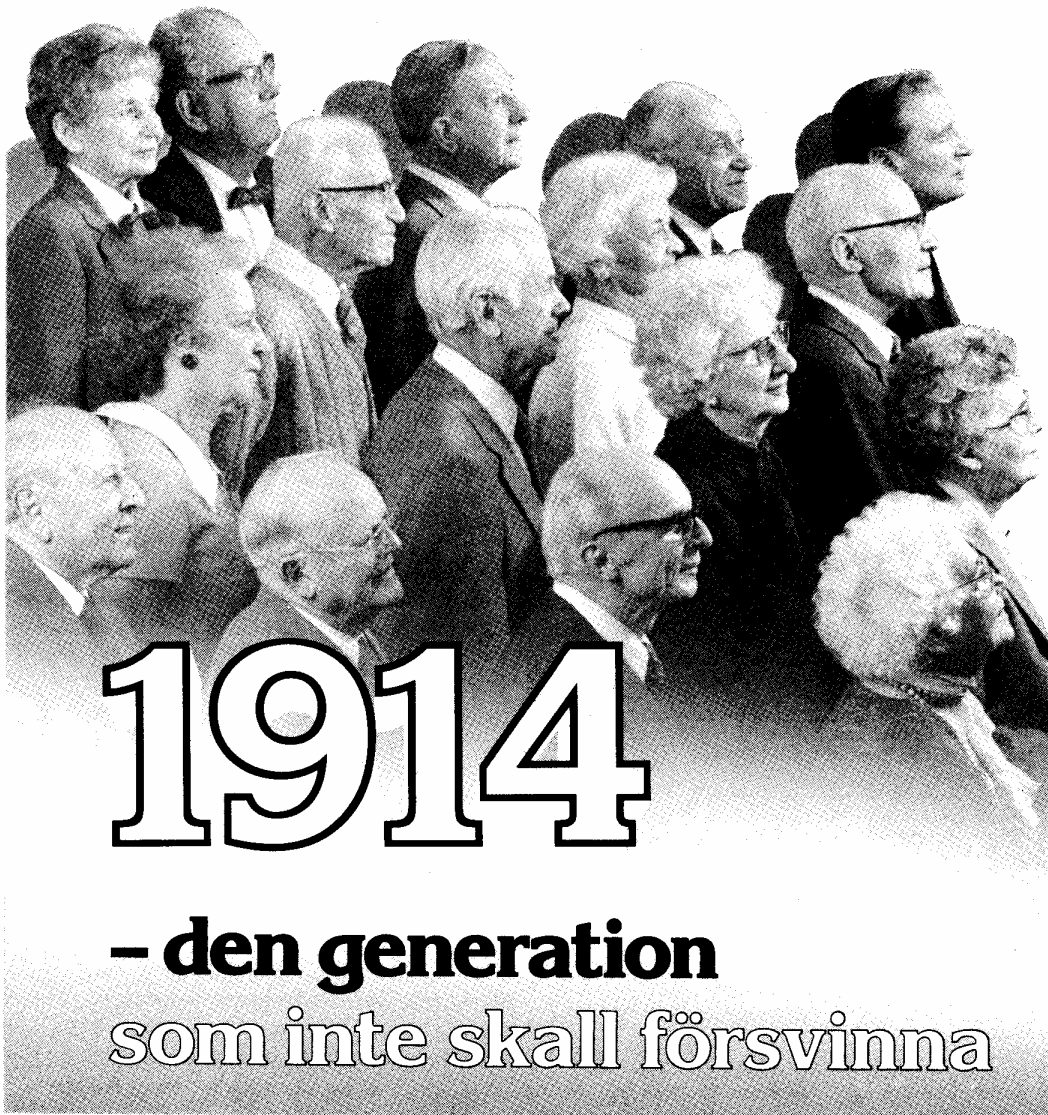
Få människor har klart för sig vilken central roll kronologin spelar för Sällskapet Vaktornets anspråk och förkunnelse. Även många Jehovas Vittnen har inte alltid klart för sig det oupplösliga sambandet mellan Vaktornets kronologi och det budskap de förkunnar vid dörrarna. En del Jehovas Vittnen som konfronterats med bevisen mot kronologin försöker intala sig att den på något sätt kan undvaras: ”Kronologin är väl inte så viktig”, säger de. De flesta Vittnen vill helst slippa diskutera ämnet.

Vilken roll spelar då kronologin för Vaktornets organisation? *Den utgör i verkligheten själva grundvalen för rörelsens budskap och anspråk.*

Sällskapet Vaktornet framträder med anspråket på att vara Guds enda ”kanal” och språkrör på jorden. Dess budskap går i korthet ut på att Guds rike upprättades i himlen år 1914, att ”ändens tid” tog sin början det året, att Kristus då kom tillbaka och ”inspekterade” de kristna samfundet och att han slutligen förkastade hela kristenheten utom Sällskapet Vaktornet och dess medarbetare, som han – år 1919 – utvalde till sitt enda ”jordiska redskap”. Fram till 1995 lärde man att den generation som levde år 1914 inte skall förgås förrän slutet kommer, och att alla som inte har anslutit sig till Vaktornets organisation före den så kallade ”striden vid Harmageddon” skall utplånas för evigt. Jehovas Vittnen förväntar sig att få överleva denna ”domedag” för att sedan leva för evigt i lycka på en paradisk jord.

Vakna!

8 FEBRUARI 1985 NR 3

1914

**- den generation
som inte skall försvinna**

1914 – den generation som inte skulle försvinna

I omkring sjuttio år lärde Sällskapet Vaktornet att Jesu ord i Matteus 24:34 om "denna generation" syftar på den generation som levde 1914 och som inte skulle dö ut förrän slutet kommer för den nuvarande världsordningen. Men när 80 år hade gått hade tolkningen blivit ohållbar, och i Vaktornet för den 1 november 1995 gav man en ny definition av "denna generation" där man hakade loss den från året 1914. Men året 1914 som början till Kristi "andra närvaro" och "ändens tid" måste ändå bibehållas, eftersom rörelsens anspråk på att vara "Guds enda kanal och språkrör på jorden" vilar på det årtalet.

Året 1914 spelar alltså en avgörande roll i förkunnelsen. Bakom detta årtal döljer sig en kronologisk beräkning, enligt vilken de så kallade ”hedningarnas tider” som Jesus talade om i Lukas 21:24 är en period på 2520 år, som började 607 f Kr och slutade år 1914. *Denna beräkning är den egentliga grundvalen för rörelsens budskap.* Till och med det kristna evangeliet, ”de goda nyheterna om riket” (Matteus 24:14, NV), påstås vara nära förknippat med denna kronologi. Det evangelium som har förkunnats av andra till beaktelsen kristna samfund har därför aldrig varit det *sanna* evangeliet. I tidskriften *Vaktornet* för den 15 augusti 1981 läser vi t ex på sidan 15:

”Låt den som av hjärtat är ärlig få jämföra det slags predikande av evangeliet om Riket som kristenhetens olika religiösa system utfört under århundradenas lopp med det slags predikande som Jehovas vittnen utfört sedan första världskriget slutade år 1918. De är av två skilda slag. Det som Jehovas vittnen förkunnat har verkligen varit ett ’evangelium’ eller ’goda nyheter’, *eftersom de förkunnat att Guds himmelska rike upprättades vid slutet av hedningarnas tider år 1914, då Guds Son, Jesus Kristus, insattes på tronen.*” (Kursiverat här.)

I överensstämmelse med detta lär man att ”Jehovas Vittnen är *de enda* bland jordens alla religioner som nu förkunnar dessa ’goda nyheter’ för jordens folk.” (1) Ett Jehovas Vittne som försöker tona ner kronologins betydelse i förkunnelsen inser inte att han eller hon därmed urholkar rörelsens budskap. En sådan ”nedtoning” är ingenting som *Vaktornets* ledarskap accepterar. Tvärtom underströk *Vaktornet* för den 1 april 1983 hur nödvändigt det är för Vittnena att hålla fast vid kronologin:

”Att hedningarnas tider nådde sitt slut under senare hälften av år 1914 är därför någonting som står på historisk grund och *är en av de fundamentala sanningar om Riket som vi måste hålla oss till i vår tid.*” (Sid. 12. Kursiverat här.) (2)

Sanningen är att Sällskapet *Vaktornet* betraktar det som en dödssynd att förkasta den kronologi som pekar ut årtalet 1914. Att Guds rike upprättades vid slutet av ”hedningarnas tider” 1914 förklaras vara ”den viktigaste händelsen i vår tid”. (3) De som förkastar beräkningen sägs uppväcka Guds vrede. Till dem hör i synnerhet ”kristenhetens prästerskap och dess [över två miljarder] medlemmar”, vilka därmed påstås ha förkastat Guds rike och därför ”kommer att förintas i den ’stora vedermödan’, som nu står för dörren”. (4) De Jehovas Vittnen som öppet förkastar beräkningen riskerar ett mycket hårt straff. Om de vidhåller sin uppfattning klassificeras de som ”avfallingar” och utesluts ur rörelsen med total social utfrysning som följd. Om de inte ”ångrar sig och ändrar sinne”, går de enligt *Vaktornet* direkt ”till gehenna när de dör”, utan något hopp om en uppståndelse. (5) Det hjälper inte att de fortfarande tror på Gud, bibeln och Jesus Kristus. När en av *Vaktornets* läsare skrev och frågade: ”*Varför har Jehovas vittnen uteslutit några för avfällighet, trots att de fortfarande bekänner sig tro på Gud, bibeln och Jesus Kristus?*”, svarade Sällskapet bland annat:

”För att erkännas som ett Jehovas vittne krävs att man godtar hela raden av sanna läror i bibeln, även de skriftenliga trosuppfattningar som Jehovas vittnen är ensamma om att ha. Vad innefattar dessa trosuppfattningar? ... *Att år 1914 markerade hedningarnas tiders slut och upprättandet av Guds rike i himlarna, såväl som tiden för Kristi förutsagda närvaro.*” (Kursiverat här.) (6)

Ingen som tar avstånd från *Vaktornets* kronologi för ”hedningarnas tider” kan alltså enligt Sällskapet *Vaktornet* ”erkännas som ett Jehovas vittne”. Sanningen är att även den som *i*

tysthet förkastar kronologin och därför formellt fortfarande betraktas som ett Jehovas Vittne i realiteten har ställt sig utanför rörelsen.

Hur denna forskning började

Av uppenbara skäl är det ingen lätt sak för ett Jehovas Vittne att börja ifrågasätta den kronologiska grundvalen för rörelsens budskap. För många troende fungerar lärobyggnaden som en sorts ”fästning”, till vilken de har tagit sin tillflykt för att finna trygghet i tillvaron. Om någon viktig del av lärobyggnaden ifrågasätts, kan de vara benägna att bli störda emotionellt. De intar instinktivt en försvarshållning, eftersom de får en känsla av att deras emotionella och andliga trygghet hotas. Denna försvarsmekanism gör det mycket svårt för dem att verkligen lyssna till och objektivt pröva det som sägs. Utan att fullt inse det upphöjer de sin egen emotionella trygghet över sanningen. De vägrar att inse att en trygghet som inte är grundad på sanningen är värdelös, eftersom den kommer att svika dem till sist. Att nå bakom denna försvarsattityd och finna ett öppet, lyssnande sinne är oerhört svårt, särskilt om det är någon grundläggande lärosats som ifrågasätts. De troende kan uppleva det som om deras andliga hem skakas i sina grundvalar, och i sin ängslan kan de komma att inta en mycket aggressiv försvarshållning. Reaktionen av det slaget har mött mig gång på gång alltsedan 1977, då bevisbördan mot kronologin först presenterades för den styrande kretsen för Jehovas Vittnen.

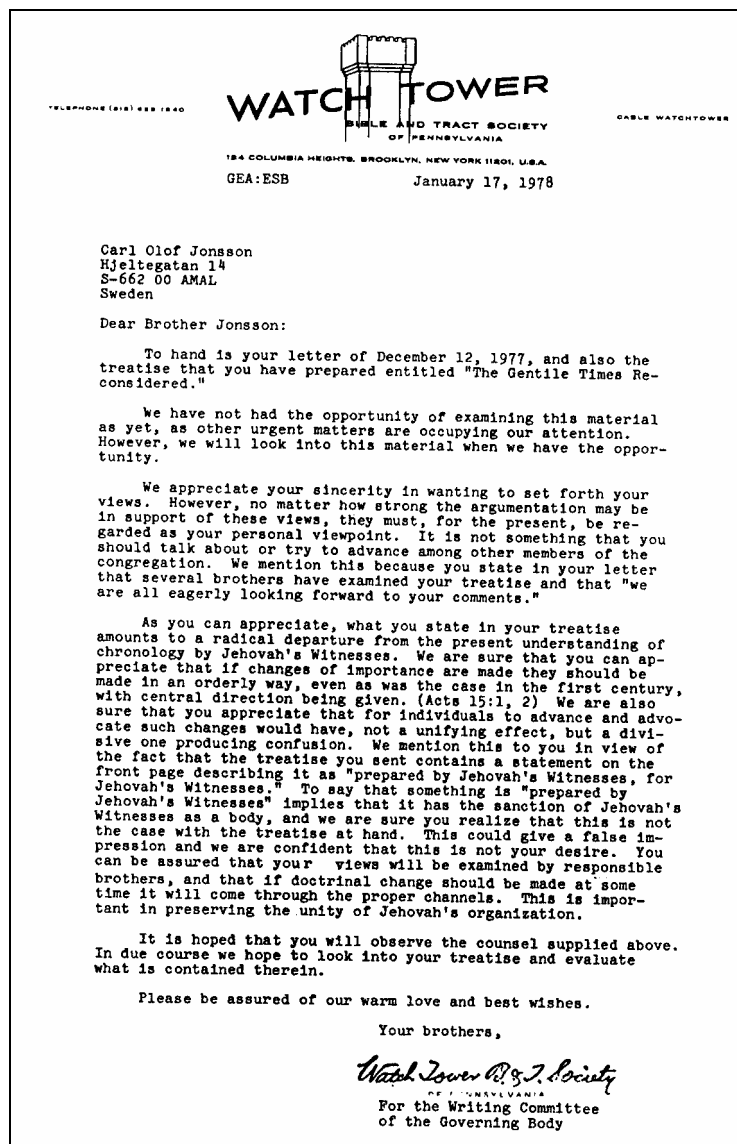
Den forskning som ledde fram till detta började år 1968. Som medlem av Jehovas Vittnen var jag vid den tiden ”pionjär”, dvs. evangelist på heltid. En person med vilken jag ledde ett bibelstudium ifrågasatte vid den tiden riktigheten av den tidpunkt Sällskapet Vaktornet hade fastställt för Nebukadnessars ödeläggelse av Jerusalem, år 607 f Kr, och påpekade att alla historiker daterade denna händelse omkring 20 år senare, till 587 eller 586 f Kr. Detta visste jag mycket väl, men personen ville veta vad historikerna grundar sin datering på. Jag menade att deras datering säkert bara var en gissning, grundad på bristfälliga forntida källor och vittnesbörd, men lovade att försöka ta reda på vilka dessa källor var. I likhet med andra Jehovas Vittnen förutsatte jag att Sällskapets datering av Jerusalems ödeläggelse till 607 f Kr var ett bibliskt grundat årtal som inte kunde rubbas av några världsliga källor.

En undersökning sattes alltså igång, som skulle visa sig bli mycket mer omfattande och genomgripande än jag hade anat. Den pågick periodvis i flera år, ända fram till slutet av 1975, då den växande bevisbördan mot årtalet 607 f Kr tvingade mig att – mot min vilja och mina önskningar – se sanningen i ögonen och godta fakta. (7) Under någon tid därefter dryftades de olika bevisen med några nära, forskningsintresserade vänner. Eftersom ingen av dem kunde kullkasta bevisen, beslöts det att alla fakta skulle sammanställas systematiskt till en avhandling, som skulle sändas till Sällskapet Vaktornets högkvarter i Brooklyn, New York. Det föreliggande arbetet är i stor utsträckning identiskt med denna avhandling. En viss bearbetning och utvidgning av arbetet gjordes dock under 1981, när det stod klart att avhandlingen måste publiceras. Boken kom sedan ut samtidigt på engelska och svenska 1983. Under de årtionden som har gått sedan dess har många nya och iakttagelser gjorts som har betydelse för ämnet, och de viktigaste av dessa har inarbetats i de senare engelska utgåvorna av detta arbete. Bland annat har de sju beviskedjorna mot årtalet 607 f Kr som presenterades i den första upplagan mer än fördubblats. Materialet i denna svenska utgåva är huvudsakligen detsamma som i utgåvan från 1983, med vissa tillägg från de senare engelska utgåvorna.

Korrespondens med Sällskapetets högkvarter

Under den korrespondens som inleddes med Sällskapetets högkvarter 1977 stod det snart klart att de inte kunde rubba bevisbördan. I själva verket gjordes inte ens något försök i den riktningen förrän i februari 1980. Under tiden varnades jag gång på gång genom brev och på andra sätt för att avslöja mina upptäckter för andra Vittnen. I ett brev från den styrande kretsen daterat den 17 januari 1978 gavs till exempel följande varning:

”Men oavsett hur starka argumenten kan synas vara till stöd för dessa synpunkter, måste de för närvarande betraktas som dina personliga uppfattningar. *De är inte något som du bör tala om eller försöka föra ut till andra medlemmar i församlingen.*” (8)

Brev från Sällskapet Vaktornets högkvarter daterat den 17 januari 1978.

I ett senare brev, daterat den 15 maj 1980, förklarade de vidare:

”Vi är förvissade om att du inser att det inte skulle vara tillbörligt för dig att börja föra fram de synpunkter du har och de slutsatser du nått fram till om kronologi som skiljer sig från dem som Sällskapet publicerar, så att det uppstår allvarliga frågor och problem bland bröderna.” (9)

Dessa råd och anvisningar godtogs, eftersom bröderna vid högkvarteret gav det intrycket att de behövde tid på sig, så att de kunde ta hela ämnet under omprövning. Redan i sitt första brev, daterat den 19 augusti 1977, förklarade de:

”Tyvärr har arbetsbördan här hittills inte gjort det möjligt för oss att ägna det den uppmärksamhet som vi skulle önska.”

I brevet från den 17 januari 1978 meddelade de vidare:

”Vi har inte haft tillfälle att undersöka materialet ännu, eftersom andra brådsökande frågor kräver vår uppmärksamhet. Vi kommer emellertid att titta närmare på detta material när vi får möjlighet. ... I sinom tid hoppas vi kunna undersöka din avhandling och göra en bedömning av innehållet.”

Av dessa och andra liknande uttalanden att döma tycktes alltså bröderna vid högkvarteret vara beredda att ärligt och objektivt undersöka den bevisbörda som hade lagts fram för dem. Inom kort tog emellertid saken en helt annan vändning.

Förhör och personangrepp

Tidigt i augusti 1978 höll Albert D. Schroeder, en medlem av den styrande kretsen, ett möte i Europa med representanter från de europeiska avdelningskontoren. Vid detta möte berättade Schroeder för de närvarande att det pågick en kampanj både inom rörelsen och utifrån, som syftade till att kullkasta Sällskapets kronologi för hedningarnas tider (607 f Kr - 1914 e Kr). **(10)** *Sällskapet har emellertid ingen som helst avsikt att överge den*, meddelade han.

Tre veckor senare, den 2 september, blev jag kallad till förhör inför två av Sällskapets resande representanter i Sverige. Den ene var områdestillsyningsmannen Rolf Svensson och den andre kretstillsyningsmannen Hasse Hulth. De berättade att de hade fått i uppdrag av Sällskapets avdelningskontor i Sverige att hålla detta förhör. Orsaken, sade de, var att bröderna vid högkvarteret var djupt oroade på grund av min avhandling. Jag blev återigen varnad för att sprida ut de upplysningar jag hade samlat. Rolf Svensson betonade också att Sällskapet inte önskade att bröder ägnade sig åt forskning av detta slag och att de inte hade behov av den.

Delvis som en följd av detta möte sade jag upp min ställning som tillsyningsman eller äldste i den lokalförsamling (i Åmål) jag då tillhörde tillsammans med alla mina övriga uppdrag och uppgifter både i församlingen och i kretsen. Detta skedde i form av ett tio sidor långt brev, adresserat till äldstekretsen i församlingen och kretstillsyningsmannen Hasse Hulth, i vilket jag sammanfattade skälen till mitt ställningstagande. Det dröjde sedan inte länge förrän det blev känt bland Vittnen runtom i landet att jag hade tagit avstånd från Sällskapets kronologi.

Under de månader som följde började representanter för Sällskapet på olika sätt förtala och fördöma bröder som vågade ifrågasätta Sällskapets kronologi. Detta skedde inte bara privat utan också från plattformen. I offentliga tal som hölls i församlingar och på sammankomster blev sådana bröder smädade offentligt och beskrivna i de mest negativa termer. Vi stämplades

som ”upproriska”, ”förmättna”, ”falska profeter”, ”kättare”, ”farliga element i församlingarna”, ”onda slavar”, ”omoraliska”, ”laglösa”, ”smädare”, ”småprofeter, som hade utarbetat sin egen lilla kronologi”, osv. Privat spreds det också ut av resande representanter som besökte församlingarna att vi var ”demonbesatta”, att vi hade ”överöst Sällskapet med kritik” och ”för länge sedan borde ha varit uteslutna” ur rörelsen.

Att förtal av denna typ inte bara var ett lokalt fenomen här i Sverige utan även sanktionerades av den styrande kretsen framgår av det faktum att liknande uttalanden också publicerades i tidskriften *Vaktornet*. (11)

Denna beskrivning av den situation som utvecklades har inte getts för att skandalisera Jehovas Vittnen som individer. Dessa människor är i de flesta fall vänliga och uppriktiga i sin tro. Beskrivningen har i stället getts för att illustrera hur lätt en individ kan bli ett aningslöst offer för de irrationella, psykologiska reaktioner som beskrevs tidigare i detta förord. I ett brev till Albert D. Schroeder i den styrande kretsen daterat den 6 december 1978 beskrevs den nya situation som hade utvecklats. Hans uppmärksamhet riktades på det sorgliga faktum att fastän avhandlingen om kronologin hade sammanställts i all uppriktighet, så hade detta ändå resulterat i ärekränkande förtal och smutskastning:

”Hur tragiskt är det inte att se hur en situation utvecklas, där uppmärksamheten vänds bort ifrån den fråga som väckts – giltigheten av årtalet 607 f Kr – och i stället riktas mot den person som väckte den och han – inte frågan – betraktas som problemet! Detta är sannerligen beklämmande. Hur är det möjligt att en situation av detta slag kan uppstå i vår rörelse?”

Svaret på denna sista fråga – som aldrig besvarades av Schroeder eller Sällskapet – är att söka i den psykologiska försvarsmekanism som beskrevs tidigare. Den är, skriver dr H. Dale Baumbach, ”den typiska reaktionen hos individer och sociala system som drabbas av en akut känsla av osäkerhet och blir villrådig ifråga om sin identitet. Osäkra individer, som ställs inför ett problem som framhäver deras osäkerhet, reagerar instinktivt med att försöka krossa det som framkallar deras osäkerhet, eller också försöker de bannlysa det till sinnets skrymslen.” (12) Medvetenheten om denna försvarsmekanism kommer förhoppningsvis att hjälpa läsaren, särskilt om han eller hon är knuten till eller har kontakt med Jehovas Vittnen, att undersöka de bevis som läggs fram i detta arbete med större eftertanke och med ett öppnare sinne.

Som jag nämnde tidigare gjorde Sällskapet *Vaktornet* verkligen ett försök att bemöta några av bevisen mot årtalet 607 f Kr. Men detta skedde inte förrän en speciell representant för Sällskapet *Vaktornet* i Sverige i ett brev till den styrande kretsen bad dem att besvara *innehållet* i den avhandling som hade sänts till dem och förklarade, att detta var vad författaren till avhandlingen fortfarande väntade på. Denne specielle representant var den dåvarande samordnaren för Sällskapets verksamhet i Sverige, Bengt Hanson.

Bengt Hanson besökte mig privat den 11 december 1979 för att samtala om den situation som hade uppstått. Under samtalet kom han att inse att det var de bevis Sällskapet hade fått mot årtalet 607 f Kr som var det egentliga problemet, inte den person som hade sammanställt dem. Om bevisen mot 607 f Kr var giltiga, var detta ett problem som angick varje Vittne inom organisationen i lika hög grad. I det sammanhanget var min inställning och mina motiv lika ovidkommande som alla andra Vittnens inställning och motiv.

I början av 1980 skrev Bengt Hanson därför ett brev till den styrande kretsen och förklarade situationen. Han betonade att författaren till avhandlingen fortfarande väntade på att få höra deras omdöme om de bevis han hade sammanställt mot deras kronologi. Som ett resultat av detta kom till sist ett svar från högkvarteret, daterat den 28 februari 1980, i vilket man försökte tackla *frågan* i stället för *frågeställaren*. På fyra sidor försökte man där undergräva förtroendet för *några* av de bevis som hade presenterats.

Men argumenteringen visade sig i stort sett vara en upprepning av tidigare argument som hade förts fram i Sällskapets litteratur, *argument som redan hade bemötts och kullkastats i avhandlingen!* De få punkter som togs upp var klart ogiltiga och följaktligen enkla att motbevisa. Detta gjordes också i ett 12-sidigt brev till den styrande kretsen, daterat den 31 mars 1980, i vilket dessutom ytterligare ett par starka bevis mot året 607 f Kr presenterades. På så sätt misslyckades Sällskapet inte bara med att försvara sin ståndpunkt; bevisbördan mot denna ståndpunkt gjordes ännu tyngre än tidigare. **(13)**

Inget ytterligare försök gjordes sedan från Sällskapets sida att ta itu med bevisen förrän på sommaren 1981, då en kort diskussion av ämnet publicerades i form av ett fyra sidor långt "Appendix" på sidorna 186-189 i boken "*Let Your Kingdom Come*". **(14)** Inte heller denna diskussion lade något nytt till de tidigare argumenten, och för en person som är grundligt insatt i ämnet framstår appendixet blott som ett tafatt försök att rädda en ohållbar idé genom att dölja verkliga fakta i saken. Detta demonstreras klart i avsnittet "Ett försök att dölja fakta" i slutet av detta arbete. Sällskapets "Appendix" övertygade mig emellertid till sist om att organisationens ledare var fast beslutna att inte låta några som helst fakta rucka på några av deras grundläggande läror.

Att "vänta på Jehova"

Medan Sällskapets ledare känner sig fullständigt obehindrade att *publicera* vilka som helst argument de kan tänka ut till stöd för sin kronologi, har de gjort sitt yttersta för att hålla Vittnena i allmänhet *i okunnighet om* den starka bevisbördan emot den. De hade inte bara gång på gång varnat mig för att tala med andra Vittnen om bevisen mot kronologin, utan de understödde också, som vi såg, den omfattande smutskastningen av de bröder som hade ifrågasatt kronologin. Detta tillvägagångssätt var inte bara orätt mot de bröder som hade ifrågasatt kronologin; det var också orätt mot Vittnena i allmänhet. De hade rätt att få höra båda sidor och lära känna alla fakta. Detta var huvudskälet till att jag slutligen bestämde mig för att publicera avhandlingen. Det skulle ge var och en, som personligen var intresserad av att få veta sanningen, tillfälle att höra båda sidor och dra sina egna slutsatser. – Ords. 18:17.

Representanter för Sällskapet Vaktornet brukar med jämna mellanrum argumentera för att fakta och bevis, som strider mot Sällskapets läror, inte bör få komma till de enskilda Vittnenas kännedom. En typ av resonemang låter ungefär så här:

"Jehova uppenbarar sanningen *gradvis* genom sin 'trogne och omdömesgille slav'-klass, som Kristus nu har satt 'över alla sina tillhörigheter' (Matt. 24:47, NV). Denna 'slav'-klass representeras i dag av den styrande kretsen. Vi bör därför *vänta på Jehova*, genom att vänta tills organisationen publicerar de nya sanningarna. Var och en som går organisationen i förväg genom att sprida ut bevis som kullkastar en del av Sällskapets tolkningar är därför *förmäten*, eftersom han tror att han vet bättre än 'den trogne och omdömesgille slaven'."

Jag insåg emellertid att alla argument av denna typ var vilseledande och ogiltiga, om Sällskapets tolkningar av kronologin var felaktiga. Påståendet att det i dag är möjligt att identifiera en klass av ”trogna och omdömesgilla slavar”, som liknelsens ”herre”, Jesus Kristus, har förordnat ”över alla sina tillhörigheter”, är helt och hållet grundat på den kronologiska beräkningen att Kristus anlände 1914 och gjorde ett sådant förordnande några år senare (år 1919). Om ”hedningarnas tider” inte slutade 1914 – vilket kommer att demonstreras i detta arbete med hjälp av en förkrossande rad bevis – då kom förvisso inte Kristus tillbaka det året, och då kan Sällskapets ledare inte heller göra anspråk på att ha förordnats ”över alla hans tillhörigheter” år 1919. Deras anspråk på att ha monopol på att publicera sanningen är då fullständigt orättmätigt.

Det bör också observeras att det var ”herren” i liknelsen som vid sin återkomst skulle avgöra vilka som var hans ”trogna och omdömesgilla slavar” – *inte slavarna själva*. Om en grupp individer under ”herrens” frånvaro och utan hans bemyndigande *själva* skulle utnämna sig till hans ”trogna och omdömesgilla slavar” och på den grunden upphöja sig ”över alla hans tillhörigheter”, då skulle detta vara *grovt förmädet*. En individ å andra sidan, som inte gör anspråk på någon sådan upphöjd ställning, kan knappast anses vara förmäten om han publicerar en del upplysningar som går stick i stäv med några av Sällskapets läror.

Att ”vänta på Jehova” är naturligtvis en skyldighet som åligger varje kristen. Tyvärr har Sällskapet Vaktornet, i likhet med så många andra apokalyptiska rörelser genom tiderna, gång på gång ignorerat Guds egna tider och stunder för uppfyllelsen av Bibelns profetior. Detta har varit fallet ända från början på 1870-talet. När rörelsens ledare i 55 års tid (1876-1931) lärde att Kristus kom tillbaka 1874 – väntade de då på Jehova? När de lärde att ”kvarlevan” av de smorda kristna på jorden skulle förvandlas (1 Tess. 4:17) 1878, sedan 1881, sedan 1914, sedan 1915, sedan 1918 och sedan återigen ”senast 1925” – väntade de då på Jehova? **(15)** När de lärde att slutet för den nuvarande världsordningen skulle komma 1914, sedan 1918-20, sedan 1925, sedan ca 1941-42 och sedan återigen omkring 1975 – väntade de då på Jehova? **(16)**

Om – som detta arbete kommer att visa – beräkningen att ”hedningarnas tider” slutade 1914 är ännu ett misstag, då är alla profetiska tolkningar som byggts upp med detta årtal som grund lika många bevis för att Sällskapets ledare ännu inte är beredda att vänta på Jehova. Mot den bakgrunden och under sådana omständigheter förefaller det lite bakvänt att uppmana andra att ”vänta på Jehova”. Vad man i verkligheten menar med detta vanliga råd är att Vittnena skall vänta till dess Sällskapets ledare är beredda att börja vänta på Jehova! Men en person som har en verklig önskan att vänta på Jehova kan inte vänta tills Sällskapets ledare är villiga att göra det. Han måste i stället resolut ta avstånd från Sällskapets alla ihärdiga försök att inom ramen för sin kronologi tvinga fram en ”uppfyllelse” av de bibliska profetiorna. Först då kan han vara beredd att börja ”vänta på Jehova”.

Uteslutningen

I över hundra års tid har Sällskapet Vaktornet fyllt sina publikationer med en massiv och ihållande kritik av missförhållandena i de övriga kristna samfundet. Även om kritiken ofta har varit svepande och onyanserad har den inte så sällan också träffat rätt. En av de företeelser som regelbundet har gisslats i Vaktornets litteratur är den intolerans som olika kyrkor i gångna tider visade mot oliktänkande medlemmar. ”Kristenheten har haft sina fanatiker – från människor som sätter eld på sig själva i politisk protest till *personer som visar intolerans mot*

religiöst oliktankande”, förklarade tidskriften *Vaktornet* för den 15 juli 1987 (s. 28). Denna intolerans kom till ett skrämmande uttryck under *inkvisitionen*, som upprättades av katolska kyrkan på 1200-talet och varade i över sex hundra år.

Inkvisitionen (av latinets *inquisitio*, ”undersökning”) var enligt *Nordisk Familjebok* ”en av rom.-kat. kyrkan upprättad domstol med uppgift att uppsåra och bestraffa irrlärliga och avfällingar”. (17) ”Hurdan var folkets situation under detta prästvælde?” frågade *Vaktornet* för den 1 september 1989 och svarade:

”Ingen hade frihet att tillbe Gud på det sätt han fann för gott eller att ge uttryck åt uppfattningar som var i strid med prästerskapets. Denna intolerans från prästerskapets sida skapade ett klimat av fruktan överallt i Europa. För att utrota alla som vågade ha en avvikande uppfattning upprättade kyrkan inkvisitionen.” (Sid. 3)

Att döma av sådana uttalanden skulle man kunna tro att Sällskapet *Vaktornet*, i motsats till katolska kyrkan under medeltiden, visar tolerans mot ”religiöst oliktankande” medlemmar och försvarar deras frihet att ha och ge uttryck åt avvikande uppfattningar. Sanningen är emellertid att denna organisation intar exakt samma hållning till religiöst oliktankande medlemmar som katolska kyrkan på medeltiden. ”Akta dig för dem som försöker komma med sina egna avvikande uppfattningar”, varnade *Vaktornet* för den 15 mars 1986 (sid. 17). Som svar på frågan varför Jehovas Vittnen utesluter personer för ”avfällighet”, trots att de fortfarande bekänner sig tro på Gud, bibeln och Jesus Kristus, svarade Sällskapet *Vaktornet* bl a:

”De som kommer med en sådan invändning påpekar att många religiösa organisationer som påstår sig vara kristna tillåter avvikande uppfattningar. ... Men sådana exempel utgör ingen grund för oss att göra detsamma. ... Att föra fram avvikande eller skiljaktiga läror är inte förenligt med sann kristendom.” (18)

Sällskapet *Vaktornet* har till och med kopierat de förhørsdomstolar som katolska kyrkan upprättade på medeltiden för att överbevisa personer om kätteri. Den enda väsentliga skillnaden är att Sällskapets ”dömande kommittéer” inte har myndighet att *fysiskt* tortera sina offer. Med de slutsatser jag hade nått fram till visste jag att jag förr eller senare skulle konfronteras med en sådan ”kättardomstol”, såvida jag inte dessförinnan valde att självmant lämna rörelsen. Men jag visste också att konsekvenserna i båda fallen skulle bli desamma.

Efter 26 år som ett aktivt Jehovas Vittne var jag nu, år 1982, beredd att lämna *Vaktornets* organisation. Jag var helt på det klara med att detta samtidigt skulle innebära en total brytning med hela den sociala gemenskap jag hade varit en del av under alla dessa år. Organisationens regler föreskriver att medlemmarna fullständigt skall skära av alla kontakter med den som bryter med rörelsen, vare sig denna brytning sker genom uteslutning eller som ett frivilligt utträde. Jag visste att jag inte bara skulle förlora nästan alla mina vänner utan också praktiskt taget alla mina släktingar inom rörelsen (ett 70-tal, däribland syskon och deras familjer, syskonbarn och deras familjer, kusiner, osv.). Jag skulle i praktiken komma att betraktas och behandlas som ”död”, även om den fysiska avrättningen enligt Sällskapet *Vaktornet* måste uppskjutas till den ”nära förestående ’striden vid Harmageddon’ ”, då Vittnena väntar sig att alla som inte är anslutna till deras organisation skall förintas för evigt. (19)

Jag hade under någon tid försökt förbereda mig emotionellt inför denna brytning. Min tanke var att publicera min avhandling om året 1914 som ett offentligt avsked till rörelsen. Materialet hann emellertid inte färdigställas för publicering förrän det kom ett brev, daterat den 4 maj 1982, från Vaktornets avdelningskontor i Sverige. Brevet innehöll en kallelse till ett förhör inför en ”dömande kommitté” på fyra personer, vilka hade tillsatts för att, som det hette i brevet, ”få klarhet i Din inställning till vår tro och organisationen”. (20)

Jag insåg att mina dagar inom organisationen nu var räknade och att jag kanske inte skulle hinna få materialet färdigt för publicering. I ett brev till avdelningskontoret försökte jag få kommittémötet uppskjutet. Jag påpekade bland annat att grunden till min ”inställning till vår tro och organisationen” var bevisen mot Sällskapets kronologi, och om de ville rubba min inställning måste de rubba den bevisbörda som låg till grund för den. Jag krävde därför att kommittémedlemmarna skulle tillåtas att så grundligt som möjligt sätta sig in i bevisbördan för att se om de kunde göra något åt den. Först därefter kunde vi kanske ha ett meningsfullt sammanträffande.

Men varken avdelningskontoret eller de fyra kommittémedlemmarna visade något intresse för den typen av samtal och kommenterade inte ens de villkor jag hade ställt upp för att kunna sammanträffa med dem. De upprepade bara sin kallelse till förhör inför kommittén. Det stod klart att jag redan var dömd i förväg och att den planerade rättegången bara skulle bli ”en meningslös och makaber fars”, som jag skriftligt meddelade dem. Jag valde därför att utebli från förhöret och blev följaktligen dömd och utesluten i min frånvaro den 9 juni 1982.

För att försöka vinna tid överklagade jag beslutet. En så kallad ”överklagningskommitté” tillsattes, och jag upprepade på nytt de krav jag ansåg rimliga för ett meningsfullt samtal. Mitt brev blev inte ens besvarat. Den nya fyrmannakommittén fick därför samlas till en ny skenrättegång i min frånvaro den 7 juli 1982. I efterhand fick jag veta att i den nya kommittén ingick även en femte person, nämligen ordföranden i den tidigare kommittén, Göran Borglin. Någon ny och ojävig kommitté var det alltså inte fråga om. Som väntat samlades den bara för att på nytt fastställa den tidigare kommitténs beslut.

Under sitt arbete från dörr till dörr stöter Vittnena då och då på människor som har läst boken *Slutade hedningarnas tider 1914?* Det är utan tvivel pinsamt för dessa Vittnen att behöva bekänna inför utomstående att de tillhör en organisation som utesluter och straffar medlemmar bara för att de ifrågasätter ett årtal. En del av dem har därför försökt antyda att författaren till boken egentligen blev utesluten för något helt annat och mycket värre brott. Under de decennier som har gått sedan första upplagan av boken kom ut 1983 har åtskilliga personer från olika delar av landet hört av sig med anledning av sådana ”förklaringar”. De berättar att de Vittnen som besökt dem har försäkrat att författaren inte alls blev utesluten för sina kronologistudier utan för någon annan ond gärning. Uppgifterna om gärningens art kan variera. Men ofta har de nöjt sig med antydningar och förklarat att det är ”skonsammast” mot författaren att inte gå in på detaljer. Genom att på så sätt svartmåla författarens karaktär tror de sig också kunna avfärda boken och slippa diskutera dess innehåll.

Skälet till min uteslutning framgår emellertid med all tydlighet av den brevväxling jag hade med avdelningskontoret och de dömande kommittéerna. Den består av c:a 30 sidor och kan erhållas i kopior från författaren mot ersättning för kopieringskostnader och porto.

Är slutsatserna förödande för tron?

Som tidigare har påpekats kullkastar de slutsatser, som detta arbete mynnar ut i, Sällskapet Vaktornets apokalyptiska tolkningar och exklusiva anspråk. De flesta Vittnen skulle utan tvivel uppleva dessa fakta, om de kände till dem, som djupt oroande. Sällskapets ledarskap fruktar uppenbarligen att om dessa slutsatser och de bevis som ligger till grund för dem blir kända, kan det ”skapa problem” och ”störa enheten” inom rörelsen. Men publiceringen av arbetet har inte motiverats av någon önskan att orsaka svårigheter och störa den *sanna* frid och endräkt som kristna kan åtnjuta eller att ”bryta ner” något som har *verkligt* värde. Denna kritiska granskning av begreppet ”hedningarnas tider” i Sällskapet Vaktornets lärobyggnad har presenterats i en positiv anda, och syftet har endast varit att försöka fastställa vad som är sant och falskt i denna fråga. Publiceringen av de verkliga fakta i ämnet kommer förvisso inte att störa den *verkliga* friden och endräkten bland kristna. Sann enhet är grundad på kärlek kristna individer emellan, ty kärleken är ”ett fullkomligt föreningsband”. (Kolosserbrevet 3:14, NV)

Å andra sidan finns det också en *falsk* enhet, som är grundad – inte på kärlek – utan på fruktan. En sådan ”enhet” är kännetecknande för auktoritära organisationer, politiska såväl som religiösa. Denna ”enhet” genomdrivs av ledarna i dessa organisationer i syfte att bevara kontrollen över individerna och upprätthålla ledarnas auktoritet. Detta slags ”enhet” är naturligtvis inte beroende av sanningen. I sådana organisationer tänker, talar och handlar de enskilda individerna i enlighet med de anvisningar som kommer från de centrala myndigheterna eller auktoriteterna. Eftersom de bevis och slutsatser, som presenteras i detta arbete, kullkastar Sällskapet Vaktornets auktoritära anspråk, kan publiceringen av arbetet möjligen vara ett hot mot den *framtvingade* enheten inom denna organisation. Men den *sanna*, på kärlek grundade enheten mellan kristna individer, som lever i nära gemenskap med sin himmelske Fader och hans Son, Jesus Kristus, påverkas förvisso inte av detta. – Joh. 17:21-23; 1 Joh. 1:3.

Även om de profetiska anspråk och tolkningar som Sällskapet Vaktornet har kommit med skall visa sig vara grundlösa, går därför ingenting av *verkligt* värde förlorat när dessa ting upplöses och försvinner. En kristen människa har fortfarande Guds Ord, den verkliga källan till sanning och hopp. Kristus är fortfarande hennes Herre och enda hopp för framtida liv. Och hon har fortfarande sann kristen frid och enhet, med Gud, med Jesus Kristus, och med de människor på jorden som visar sig vara hennes verkliga bröder och systrar. Även om hon, därför att hon har tagit ställning för något hon klart inser vara sanning, skulle drivas ut ur ett auktoritärt religiöst system, kommer inte Kristus att lämna henne i sticket, ty han förklarade att ”där två eller tre är församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem.” (Matt. 18:20) Svaret på frågan, ”Vart skall jag ta vägen utan organisationen?”, är fortfarande detsamma som på apostlarnas tid, då Petrus förklarade: ”Herre, *till vem* skulle vi gå? *Du* har det eviga livets ord.” (Joh. 6:68) Det är Kristus, inte en organisation, som har ”det eviga livets ord”. (21)

Alltsedan denna forskning påbörjades har jag fått kontakt med en växande rad Vittnen på olika nivåer inom organisationen som självständigt har undersökt frågan om kronologi och nått fram till samma slutsatser som presenteras i detta arbete. Flera av dessa Vittnen gjorde stora ansträngningar för att försvara Sällskapets kronologi, innan de bibliska och historiska bevisen till sist tvingade dem att överge den. Till dem hörde också bröder som ingick i den forskningskommitté Sällskapet tillsatte på 1960-talet för att framställa ett bibliskt uppslagsverk, *Aid to Bible Understanding*. Avsnittet om kronologi, som återfinns på sidorna

322-348, är det mest omfattande försvar för Sällskapets kronologi som rörelsen någonsin har publicerat. (22) Den broder som stod i spetsen för arbetet med uppslagsverket och som skrev denna 27-sidiga artikel – den längsta i hela uppslagsverket – kom emellertid att inse att Sällskapets tidpunkt för Jerusalems ödeläggelse, 607 f Kr, inte kunde försvaras. Några år senare övergav han årtalet helt och hållet, tillsammans med alla andra beräkningar och läror som hade grundats på det. I ett brev berättar han bland annat följande:

”Under arbetet med ämnet ‘Chronology’ för *Aid to Bible Understanding* visade sig den nybabyloniska perioden, som omfattade tidsperioden från Nebukadnessars fader Nabopolassars regering till Nabonids regering och Babylons fall, utgöra ett speciellt problem. Som Jehovas Vittnen var vi naturligtvis intresserade av att finna och kunna lägga fram något bevis, hur obetydligt det än kunde vara, till stöd för året 607 f Kr som den tidpunkt då Jerusalem förstördes i Nebukadnessars artonde regeringsår. Jag var fullt medveten om det faktum att historikerna samstämmt pekade på en tidpunkt som låg omkring tjugo år senare och att de satte början av Nebukadnessars regering till 605 f Kr (hans tillträdesår) i stället för 625 f Kr, den tidpunkt som används i Sällskapets publikationer. Jag visste att året 607 f Kr var avgörande för Sällskapets tolkning att de ’sju tiderna’ i Daniels fjärde kapitel pekar framåt mot 1914 e Kr.

En omfattande forskning ägnades åt detta. Vid den tiden (1968) förordnades Charles Ploeger, som tillhörde personalen på högkvarteret, till min medhjälpare. Han ägnade många veckor åt att genomforska biblioteken i staden New York i syfte att hitta informationskällor, som skulle kunna ge någon giltighet åt året 607 f Kr som tidpunkten för Jerusalems ödeläggelse. Vi för också till Brown University för att intervjua dr A. J. Sachs, en specialist på astronomiska texter från den nybabyloniska perioden och angränsande perioder. Ingen av dessa ansträngningar ledde till att några bevis kom fram som kunde stödja årtalet 607 f Kr.

Med anledning av detta ägnade jag en avsevärd del av innehållet i artikeln ‘Chronology’ åt att försöka visa att det finns osäkerheter i de gamla historiska källorna, inte bara i de babyloniska utan också i de egyptiska, assyriska och medo-persiska källorna. Även om jag fortfarande tror att ett antal punkter som fördes fram angående sådana osäkerheter är giltiga, vet jag att argumenteringen bottnade i en önskan att försvara en tidpunkt, för vilken det helt enkelt inte fanns några historiska bevis. Om de historiska bevisen verkligen hade stått i motsättning till ett klart uttalande i Skriften, skulle jag inte ha tvekat att hålla fast vid Skriftens redogörelse som den mest tillförlitliga. Men jag inser att frågan inte gäller en motsättning till ett klart bibliskt uttalande utan en motsättning till en *tolkning* som har applicerats på vissa delar av Skriften, vilka därigenom har getts en betydelse som Bibeln själv inte ger dem. De osäkerheter som vidhåftar sådana mänskliga tolkningar är förvisso lika stora som de osäkerheter som finns i kronologiska redogörelser från forntiden.” (23)

Erkännanden

Innan den här inledningen avslutas vill jag framföra ett tack till de många kunniga personer världen över som på olika sätt har bidragit till den här avhandlingen. Några av dessa forskare, som själva har en bakgrund i Vaktornets organisation, har tagit del i arbetet från första början genom att tillhandahålla värdefullt källmaterial och komma med kompetent kritik och värdefulla förslag. Först bland dessa bör nämnas Rud Persson i Ljungbyhed, som mer än någon annan har bidragit i dessa avseenden. Andra forskare med samma bakgrund, i synnerhet Raymond Franz och James Penton, har varit till stor hjälp i samband med publiceringen av de engelska upplagorna av boken.

När det gäller det tolkningshistoriska avsnittet (kapitel 1) gav kontakten med dr Ingemar Lindén och hans arbeten från början viktiga impulser. Alan Feuerbacher (numera i Manchester, New Hampshire, USA) var också till stor hjälp med att spåra upp en del viktiga

dokument för detta avsnitt. För avsnittet om det nybabyloniska rikets kronologi (kapitel 2) har kontakterna med framstående assyriologer varit till ovärderlig hjälp. Till dem hör framför allt professor D. J. Wiseman, England, en ledande specialist på den nybabyloniska perioden, vidare C. B. F. Walker, framstående assyriolog och dåvarande intendent på avdelningen för västasiatiska fornlämningar i British Museum i London, professor Abraham J. Sachs i USA (död 1983), professor Hermann Hunger i Wien, Österrike, och dr John Steele i Durham, England, alla fyra ledande experter på babyloniska astronomiska kilskriftstexter, dr Béatrice André på Louvre-museet i Paris, och flera andra. Beträffande det exegetiska avsnittet (kapitel 3), slutligen, har en rad kunniga hebraister bistått med viktiga upplysningar, däribland dr Seth Erlandsson i Västerås, professor Ernst Jenni i Basel, Schweiz, dr Tor Magnus Amble och dr Hans M. Barstad, båda i Oslo, och professor Tryggve Mettinger i Lund.

Först och främst går emellertid mitt tack till Bibelns Gud, den som i Gamla Testamentet bär egennamnet Jahve eller Jehova, men som vi i Nya Testamentet möter och kan nalkas som vår himmelske Fader, eftersom denna forskning har skett under ständig bön om Hans hjälp. All ära måste gå till Honom, eftersom det är Hans sanningsord som har varit föremålet för detta studium. Även om vissa religiösa teorier och tolkningar under studiets gång har befunnits ohållbara och fått överges, har Hans Ord, gång på gång, bekräftats och befunnits sannfärdigt. Denna trosstärkande erfarenhet har varit till verklig och bestående välsignelse. När arbetet nu överlämnas åt läsaren är det med den förhoppningen att även han (eller hon) skall bli välsignad på ett liknande sätt.

Fotnoter till inledningen:

(1) *Vaktornet*, 15 augusti 1982, sidan 10. (Kursiverat här.)

(2) Sällskapetets president vid denna tid, Frederick W. Franz, underströk i ännu högre grad vikten av året 1914 när han den 17 november 1979 offentligt förklarade för medarbetarna på högkvarteret i Brooklyn, New York, att ”det enda skälet till att vi existerar som ett Sällskap är att förkunna att Riket upprättades 1914 och att låta varningen om det stora Babylons fall ljuda. Vi har ett speciellt budskap att avge.” (Se Raymond Franz, *In Search of Christian Freedom*, Atlanta: Commentary Press, 1991, sid. 32, 33)

(3) *Vaktornet*, 1 januari 1988, sid. 10, 11.

(4) *Vaktornet*, 1 september 1985, sid. 24, 25. Jfr även *Vaktornet*, 1 oktober 1981, sidan 24.

(5) *Vaktornet*, 1 augusti 1982, sidan 23. På sidan 12 i *Vaktornet* den 15 juli 1992 uppmanas Vittnena rentav att ”hata” dessa s k ”avfallingar” ... ”med ett fullständigt hat”!

(6) *Vaktornet*, 15 maj 1986, sid. 30, 31.

(7) Under denna period letade jag febrilt efter svagheter i källmaterialet som skulle kunna rädda året 607 f Kr, och jag gjorde även en del skriftliga försök att försvara det. Det sista försöket i den vägen var en uppsats på sju sidor som skrevs 1973 och hade titeln *”Årtalet för Nebukadnessars förstöring av Jerusalem: 587 eller 607 f Kr?”* Kopior av uppsatsen spreds till några Vittnen i bekantskapskretsen. Jag upptäckte emellertid ganska snart att argumenteringen var fullständigt ohållbar, vilket jag även meddelade dem som fått uppsatsen. Trots detta hade någon senare dammat av den gamla uppsatsen och spritt ut den bland Vittnena som ett slags ”bevis” för Sällskapetets kronologi! Huvudargumentet byggde på det faktum att en månförmörkelse återkommer på samma datum efter en period på 19 solår eller 235 månånader (den s k ”Metoncykeln”), och jag antog därför att de månförmörkelser som finns beskrivna från babylonisk tid kan ha förväxlats med dem som inträffade 19 år tidigare. Men jag upptäckte snart att cykeln inte är *exakt* 19 år och att sådana förväxlingar därför är omöjliga.

(8) Namn på författare till brev från Sällskapet Vaktornet anges aldrig. Man använder i stället interna symboler. Symbolen "GEA" längst upp till vänster i detta brev visar att författaren var Lloyd Barry, en av medlemmarna i den styrande kretsen.

(9) Detta brev angav genom symbolen "EF" att skribenten denna gång var Fred Rusk på författaravdelningen.

(10) Förutom min avhandling, som kom inifrån rörelsen, kan två publikationer som båda angriper 1914 ha varit i åtanke här, nämligen Edmond C. Gruss, *The Jehovah's Witnesses and Prophetic Speculation* (Nutley, N. J., USA: Presbyterian and Reformed Presbyterian Publishing Co., 1972), och William MacCarty, *1914 and Christ's Second Coming* (Washington, D. C.: Review and Herald Publishing Association, 1975).

(11) Att överge Sällskapets beräkning av "hedningarnas tider" (607 f Kr - 1914 e Kr) inbegriper också att överge de tolkningar, som har baserats på denna beräkning, t ex idéerna att Guds rike upprättades i himlen år 1914 och att Kristi "osynliga närvaro" började det året. Om bröder som inte kan omfatta dessa tolkningar hette det i *Vaktornet* för den 15 november 1979 på sidan 14: "*Laglösa människor* har rentav försökt tränga in i den sanna kristna församlingen, i det de påstått att vår Herres 'utlovade närvaro' inte är i denna tid. De förlöjligar de äldste och ifrågasätter att Mästaren satt 'den trogne och omdömesgille slaven' till att ta hand om de intressen på jorden som tillhör hans rike. (2 Petr. 3:3,4; Matt. 24:45-47) Personer av detta slag är inbegripna i Jesu varning, som finns återgiven i Matteus 7:15-23: 'Se upp för *de falska profeterna*, som kommer till er i fårakläder men invärtes är *rovlystna vargar*. ... På den dagen skall jag ... bekänna för dem: *Jag har aldrig känt er! Gå bort ifrån mig, ni som över laglöshet.*' " Och vidare, i *Vaktornet* för den 1 december 1980, sidan 19: "Petrus talade även om faran av att 'ryckas med' av några inom den kristna församlingen, som skulle vara '*hånfulla människor*', ringakta eller ta lätt på uppfyllelsen av profetiorna angående Kristi 'närvaro' och anlägga *en lagtrotsande inställning* gentemot 'den trogne och omdömesgille slaven', den styrande kretsen för den kristna församlingen och de förordnade äldste." (Kursiverat här. Jfr även paragraferna 11 och 14 i samma artikel.)

(12) *Spectrum*, vol. 11, nr. 4, 1981, sid. 63. (Denna tidskrift gavs ut av Association of Adventist Forums, Takoma Park, USA.) Tidskriften *Vakna!* för den 8 maj 1985 förklarade likaledes att ett sådant beteende är ett tecken på "ett slutet sinne" och fortsatte: "Om vi till exempel inte är i stånd att ge skäl för våra religiösa föreställningar, kanske vi ger oss till att häftigt angripa dem som ifrågasätter våra trosuppfattningar, inte med logiska argument, utan med nedsättande uttalanden och antydningar. Detta tyder på fördomsfullhet och ett slutet sinne." (Sidan 4. Jfr liknande iakttagelser i *Vakna!* för den 22 maj 1990, sid. 12, och artikeln "Tänker andra åt dig?" i *Vakna!* för den 22 januari 1979, sid. 3,4.) Artikelförfattaren hade förmodligen inte rörelsens egna representanter i tankarna när han beskrev detta beteende.

(13) Hela brevväxlingen med Sällskapet Vaktornets högkvarter i Brooklyn, New York, finns numera utlagd på nätet: <http://user.tinet.se/~oof408u/fkf/english/corr.htm>.

(14) Boken publicerades på svenska 1982 under titeln "*Må ditt rike komma*". Appendixet ("Tillägg till kapitel 14") återfinns på sidorna 186-189.

(15) *The Watch Tower*, 1 febr. 1916, sid. 38; 1 sept. 1916, sid. 264, 265; 1 juli 1920, sid. 203.

(16) *Studier i Skriften*, band 2 (eng. 1889, här ur sv. övers. från 1272:e tusendet), sid. 74-76; band 7 (eng. 1917, här ur 1:a sv. uppl. 1917), sid. 177, 247, 360, 575, 763; *Millioner som nu lefva skola aldrig dö!* (sv. 1922), sid. 70; *Vaktornet*, 15 nov. 1941, sid. 352; *Vakna!* 22 april 1967, sid. 18; *Vaktornet* 1 sept. 1968, sid. 395-397.

(17) *Nordisk Familjebok*, band 11 (Malmö: Förlagshuset Norden AB, 1953), sid. 35.

(18) *Vaktornet*, 15 maj 1986, sidorna 30, 31.

(19) Uteslutningsreglerna behandlas bl a i *Vaktornet*, 15 dec. 1981, sid. 12-23, och i *Vaktornet*, 15 april 1988, sid. 27, 28. Om den förestående förintelsen av den nuvarande världsordningen säger t ex *Vaktornet* för den 1 sept. 1989 på sidan 19: "Det är endast Jehovas vittnen, de som tillhör den smorda kvarlevan och de som tillhör den 'stora skaran', som har något på bibeln grundat hopp om att som en förenad organisation under den högste organisatörens beskydd få överleva det annalkande slutet för denna dömda ordning, som behärskas av Satan, djävulen". (Se även *Vaktornet*, 15 sept. 1988, sid. 14.)

(20) Åtgärden vidtogs sannolikt på anmodan från högkvarteret i Brooklyn, New York. Som Raymond Franz, en medlem av den styrande kretsen fram till våren 1980, skrev till mig efteråt i ett privat brev daterat den 7 augusti

1982: ”Jag antar att det var något av ett förutfattat beslut att Sällskapet skulle vidta åtgärder mot dig. I mitt eget fall kände jag att det bara var en tidsfråga innan de skulle göra något mot mig, oavsett hur låg profil jag höll. Jag hyser inget tvivel om att avdelningskontoret i ditt fall hade kontaktat Brooklyn och uppmanats att gå till aktion.”

(21) I Sällskapet Vaktornets kommentarer till denna text har ”organisationen” fått ersätta Kristus som den till vilken man bör gå för att få del av ”det eviga livets ord”. Se t ex *Vaktornet*, 15 juni 1981, sid. 17, och 1 juni 1982, sid. 25.

(22) Uppslagsverket *Aid to Bible Understanding* publicerades i sin helhet 1971. En något reviderad upplaga i två volymer publicerades 1988 under namnet *Insight on the Scriptures*. Bortsett från att verket har försetts med ett antal färglagda kartor, bilder och fotografier är det till innehållet fortfarande till största delen identiskt med *Aid to Bible Understanding*. Namnändringen kan ha att göra med att de tre huvudförfattarna, Raymond Franz, Edward Dunlap och Reinhard Lengtät, vilka stod för ungefär 80% av arbetet, lämnade högkvarteret 1980 och att två av dem, Franz och Dunlap, blev uteslutna för sina avvikande uppfattningar. I *Insight on the Scriptures* (vol. 1, sid. 447-467) har mer än hälften av den ursprungliga artikeln om ’Chronology’ skurits bort, tydligen på grund av den kritik som ägnades artikeln i den avhandling högkvarteret fick sig tillsänd 1977.

(23) Brev erhållet från Raymond Franz den 12 juni 1982.